

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

w sprawie **K. N.**

oskarżonego za popełnienie czynu z art. 157 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),

w dniu 7 lutego 2024 r., kasacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 24 marca 2023 r., sygn. akt IX Ka 67/23

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Chełmnie

z dnia 16 listopada 2022 r., sygn. akt II K 86/22,

p o s t a n o w i ł:

1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2) obciążyć skazanego kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne.

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Chełmnie, wyrokiem z 16 listopada 2022 r. uznał K. N. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 157 § 2 k.k. i postępowanie karne wobec niego warunkowo umorzył na okres 2 lat próby (art. 66 § 1 i 2 k.k.), a na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł obowiązek zapłaty na rzecz pokrzywdzonego. Po rozpoznaniu apelacji obrońcy (zarzucał błędy w ustaleniach faktycznych) i prokuratora (zarzucał m.in. naruszenie art. 399 § 1 k.p.k. prowadzące do błędnej subsumpcji czynu), Sąd Okręgowy w Toruniu, wyrokiem z 24 marca 2023 r., uznał apelację obrońcy za

oczywiście bezzasadną oraz częściowo uwzględnił apelację oskarżyciela publicznego i zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że przypisał K.N. sprawstwo z art. 191 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 216 § 1 k.k., zaś w pozostałej części utrzymał wyrok Sądu pierwszej instancji w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającą na rozpoznaniu sprawy na rozprawie apelacyjnej w składzie jednego sędziego i art. 176 ust. 1 Konstytucji przez pozbawienie skazanego możliwości zaskarżenia wyroku apelacyjnego, skazującego go po raz pierwszy za popełnienie przestępstwa, za które nie został skazany przez Sąd pierwszej instancji; naruszenie reguł *ne peius* oraz *in dubio pro reo*. Obrońca wniósł o uchylenie wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Chełmnie wniósł w odpowiedzi na kasację o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Obrońca zgłosił w niej zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, której upatrywał w nienależytej obsadzie Sądu odwoławczego (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.). Zasadności tego zarzutu stwierdzić niepodobna, ponieważ spełnione zostały wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 14fa ust. 1 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (zwanej specustawą COVID-19), decydujące o tym, że w zaistniałym układzie procesowym właściwym był jednoosobowy skład sądu. Powołany przepis kategorycznie stanowi, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z 6 czerwca 1997 r. – k.p.k. o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie; później w ustawie nowelizującej z 22 czerwca 2021 r. uściślono, że w sprawach o występki zagrożony karą nieprzekraczającą 5 lat

pozbawienia wolności, w których przewod sądowy na rozprawie apelacyjnej rozpoczął najpóźniej 21 czerwca 2022 r. skład Sądu odwoławczego wyznacza art. 29 § 1 k.p.k. w zw. z art. 449 § 2 k.p.k., natomiast w razie jego rozpoczęcia dnia 22 czerwca 2021 r. lub później skład ten reguluje art. 14fa ust. 1 specustawy COVID-19. Stan zagrożenia epidemicznego z powodu COVID-19 wprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego i stan ten, sukcesywnie przedłużany, trwał do 1 lipca 2023 r., kiedy nastąpiło jego odwołanie.

Ponieważ w przedmiotowej sprawie otwarcie przewodu sądowego na rozprawie apelacyjnej nastąpiło po dniu 26 stycznia 2023 r. (wyrok zapadł 24 marca 2023 r.), a więc w czasie obowiązywania stanu epidemii COVID-19 (ogłoszonej rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 12 maja 2022 r.), to przy wyznaczaniu składu Sądu odwoławczego w grę wchodził wyłącznie przepis art. 14fa ust. 1 specustawy COVID-19, a nie przepis ogólny z art. 29 k.p.k. i właściwym do rozpoznania apelacji był skład jednoosobowy a nie kolegialny.

Powyższe ustalenia ostatecznie rozstrzygają kwestię należytej obsady Sądu Okręgowego w Toruniu, w sprawie K. N.

W przedmiotowej sprawie nie doszło również do naruszenia reguły *ne peius*, która reguluje zakaz pogorszenia sytuacji oskarżonego, gdy zostało wniesione odwołanie na jego niekorzyść. Według tej reguły sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub, co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie. Wobec K. N. postępowanie karne zostało warunkowo umorzone, a więc Sąd orzekający stwierdził jego winę jednak nie wymierzył mu kary lecz zastosował instytucję probacyjną w postaci warunkowego umorzenia postępowania na okres 2 lat. Takiej sytuacji nie przewiduje przepis art. 454 k.p.k., w związku z czym nie doszło do jego uchybienia. Sąd odwoławczy nie naruszył również reguły zakazu *reformationis in peius*, albowiem apelacja wniesiona została na niekorzyść skazanego, a Sąd *ad quem* po dokonaniu kontroli apelacyjnej uznał ją częściowo za słuszną, w związku z czym wydał orzeczenie reformatoryjne zgodnie z kierunkiem deklarowanym przez oskarżyciela publicznego. Gdyby uwzględnić pogląd autora kasacji, iż dokonanie

subsumpcji czynu na niekorzyść sprawcy, tak jak uczynił to Sąd odwoławczy w niniejszej sprawie, było nieuprawnione, to doszłaby do głosu praktyka nieistniejąca w polskiej procedurze, że Sąd drugoinstancyjny nigdy nie mógłby orzec na niekorzyść oskarżonego.

W żaden sposób nie naruszono art. 5 § 2 k.p.k. i art. 176 Konstytucji RP. Oba przepisy wyrażają zasady: domniemania niewinności i dwuinstancyjności. Obrońca nie wykazał aby Sąd *ad quem* uchybił jakimukolwiek przepisowi procedury karnej obowiązującej w Polsce, co miałoby prowadzić do naruszenia wskazanych reguł.

Z powyższych powodów Sąd Najwyższy postanowił jak w dyspozytywnej części orzeczenia, a kosztami za postępowanie kasacyjne obciążył skazanego po myśli art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

[PGW]

[ał]